

Способи вчинення злочинів у сфері нецільового використання бюджетних коштів

Рамазанова Уляна Василівна, кандидат юридичних наук, науковий співробітник наукової лабораторії з проблем кримінальної міліції (Національна академія внутрішніх справ)

Як відомо, однією з найважливіших галузей економічної діяльності є сфера бюджетних відносин, оскільки бюджети всіх рівнів відіграють важливу роль у вирішенні економічних та соціальних завдань що стоять перед державою. На сьогодні ведуться численні дискусії щодо децентралізації державної влади, наділення місцевих органів влади більш широкими повноваженнями, а відтак і розширення фінансових можливостей місцевих громад у формуванні власних бюджетів. В таких умовах особливої уваги набуває вивчення способів вчинення злочину у сфері нецільового використання бюджетних коштів.

Отже, способи вчинення злочину у сфері нецільового використання бюджетних коштів можна класифікувати за різними критеріями.

Насамперед, ці злочини доцільно поділити на:

1) «прості» (цільове використання бюджетних коштів, не поєднане з учиненням інших злочинів) і;

2) «складні» (цільове використання бюджетних коштів, поєднане з учиненням інших злочинів, наприклад, злочинів у сфері службової діяльності).

Так, наприклад, А., працюючи на посаді генерального директора ДО «РС», будучи службовою особою, на яку покладено виконання функцій розпорядника бюджетних коштів, учинив службове підроблення, тобто склав та видав завідомо неправдиві документи та допустив нецільове використання бюджетних коштів в особливо великих розмірах. А. використав бюджетні кошти, цільовим призначенням яких була реконструкція лікувально-оздоровчого корпусу ДО «РС», усупереч цільовому призначенню - на капітальне будівництво, а саме на спорудження окремо від лікувально-оздоровчого корпусу приміщення сауни. При цьому А., з метою надання вигляду законності своїм діям, учинив службове підроблення [1]. У цьому випадку нецільове використання бюджетних коштів поєднане зі службовим підробленням. Необхідно зазначити, що зазвичай нецільове використання бюджетних коштів зазвичай поєднане із різними суміжними складами злочинів.

Крім того, залежно від мети, бюджетні кошти можуть бути використані на цілі, що не відповідають:

1) бюджетним призначенням, установленим законом про Державний бюджет України (рішенням про місцевий бюджет);

2) напрямам використання бюджетних коштів, визначеним у паспорті бюджетної програми (у разі застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі) або в порядку використання бюджетних коштів;

3) бюджетним асигнуванням (розпису бюджету, кошторису, плану використання бюджетних коштів).

Необхідно звернути увагу на особливості суб'єкту таких злочинів. Так, ці злочини можуть бути вчинені одноособово або у співучасті (наприклад, з головним бухгалтером). Зазначимо, що зазвичай такі злочини вчиняються у співучасті, що пов'язане із складністю їх вчинення.

Отже, злочини, пов'язані з нецільовим використанням бюджетних коштів, характеризуються досить широким розмаїттям способів їх учинення. Такий широкий перелік способів учинення нецільового використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням (ст. 210 КК України [2]) зумовлює наявність ускладнень при їх розкритті і розслідуванні. Крім того, широкий перелік способів учинення цього злочину детермінує також інші елементи криміналістичної характеристики цього злочину, - зокрема, особу злочинця, типові сліди та предмет злочинного посягання. Саме тому, з урахуванням відомостей про способи учинення злочинів, пов'язаних з нецільовим використанням бюджетних коштів, у подальшому перспективним вбачається дослідження особи злочинця і типових слідів злочинної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Вирок Богородчанського районного суду Івано-Франківської області. Кримінальна справа № 1-37/2011 р. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/14474140>.

2. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. - [9-те вид., переробл. та допов.]. - К. : Юридична думка, 2012. - 1316 с.